

POSAVEC

1498 - PRVA OMEMBA POSAVCA V PISNIH VIRHI

Possavecz [. . . Possavecz . . .] 1498 (Urb. Radovljica)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Possawicz [. . . Possawicz . . .] 1498 (Urb. Radovljica, f. 15)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1754 – PRVI POPIS PREBIVALCEV

in pago Possauz (Posavec)

sub dominio Rottmondsdorffensi (gospostvo Radovljica)
rustici

Lucas Pogatshnigk 1. fund: 35. Ursula uxor 30. filli Lucas 7. Antonius 12. filia Maria 9. Matthaesus famulus 28. ancillae Maria 30. Maria 20.

Matthaesus Sparouz 1. fund: 50. Agnes uxor 40. filia Agnes L et ½. Ancillae Agatha 18. Gertrudis 24.

Antonius Kokall ½. fundum und kaiisen 50. Catharina uxor 35. filli Thomas 18. Joannes 15. Franciscus 1. et ½. FHiae Maria 7. Catharina 6. Laurentius famulus 18. ancillae Veronica 19. Helena 16.

kay slerii sub dominio Rottmondsdorffensi (gospostvo Radovljica)

Georgius Rosman 30. Gertrudis 24. fillia Agnes L et ½. mater Magdalena 60. Dorothea ancilla 20.

Laurentius Allianziz 30. Maria uxor 25. filii Laurentius 14. Primus 12. Matthaesus 7. filia Maria 9.

Antonius Skoffiz 28. Barbara uxor 23. filiae Agnes 2. Maria 3.

Elisabetha Bisiakin 45. filius Primus 19. filiae Elisabetha 18. Barbara 14.

Georgius Gradissar incola 30. Maria uxor 35. filius Georgius 10. filia Elisabetha 14.

Gorenjske družine – prvi popis prebivalstva, 1754

Vir: Mohorjeva založba (več avtorjev)

1827

Posavec na karti franc. katastra, 1827

Vir: Franciscejski kataster (<http://giskd6s.situla.org/giskd/>)

Priimki v fran. Katastru (1826):

- 1 Škofic Andrej (včasih kovačija)
- 2 Pogačnik Anton
- 3 Novak Elizabeta (danes podrto)
- 4 Kokalj Elizabeta
- 5 Pogačnik Janez (danes podrto)
- 6 Resman Anton
- 7 Pogačnik Valentin

Vir: RAGOR (hisnaimena.si)

Hišna številka	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1827	Status animarum 1795–1889	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
1	8	/	/	Pər Zórc	Pri Zorcu
5	14	/	/	Pər Kóvač	Pri Kovaču
65	7	Thuk	Čuk	Pər Čúk	Pri Čuku
115	5	Sparouz	Šparovc	Pər Špárovc	Pri Šparovcu
123	6	Anschouz	Anžovc	Pər Ánž	Pri Anžu
124	4	/	Pavlin	Pər Pavlín	Pri Pavlinu
127	2	Wessiak	Bizjak	Pər Bəzjáč	Pri Bizjaku
131	3	/	Hribar	Pər Hríbarjə	Pri Hribarju
135	11	/	/	Pər Frankét	Pri Franketu
136	12	/	/	Pər Bégmostrə	Pri Begmostru
139	1	Kowach	Kovač	Pər Kováč	Pri Kovaču
/	9	/	/	Žgájnarjova žága	Žgajnarjova žaga
/	10	/	/	Pər Pèzdič/Pər Birt	Pri Pezdiču/Pri Birtu

Vir: Kako se pri vas reče – Posavec (RAGOR)

1852

Iz Gorenjsiga 16. nov. Gorenci smo bili pa le spet zaperti, namreč: z leve strani Save nismo mogli z vozmi v Krajnj in Ljubljano kot pod gorami skoz Begne in Teržič, in iz spodnje desne strani nismo mogli z vozmi v Radoljco in v dolino kakor spet skoz Teržič in pod gorami, kjer Radoljški most, kteriga je še lani o vsih svetih povodinj pobrala, se še delati ni perčel; nad Posavcem se je bila pa roženkransko nedeljo velika cesta posedla in dotični gričik se je tako razrušil in umočiril, da je bilo nekej časa komej peš čez priti. En dober teden sem so pa že toliko prerili, de se s samci in drugimi nepreteškimi vozmi že skoz pride. Ali bo cesta tu kaj stanovitna kali? Javaljne, sem slišal ljudi semtertje se pogovarjati in pričkati. Mnoge misli so se zastran izpeljave velike ceste razodevale, kterih nektere sem pobral, in jih »Novicam« podam.

Nekteri menijo, de bi se nova cesta iz velike ceste v Teržič, od "Jana" naravnost proti Otoku speljala, ker tako bi bilo v dolino nar bližej. To je res, toda gerdi grabni, močirja in samota, po kterih bi cesta šla, in deljava posipa (šute) so tudi v prevdark vzeti. Drugi menijo, de bi se cesta le močirja nad Posavcam ognila, ker bi se dva mosta čez Savo naredila in vsa stara cesta bi ostala, tode dva mosta čez Savo sta draga in še negotova reč, ker Sava pod Posavcam zlo pod cesto bije in jo podmeljuje. Tretji menijo, de bi se cesta koj iz Nakelskiga polja za in čez Bistrico v Podnart spustila, (v tem primerleji bi se ognila vsim štirim hudim klancom: Bistriškimu ali Jurčkovimu, Osranku, Gobovcu in Dobropoljskima, kteri so na vse strani dovolj nevarni in zamudni), ali pa, če se že hoče Bistriški most in stara cesta ohraniti, iz Podbrezja v Podnart, kamor bi se dala tako speljati, de bi ne imela eniga pavca pada na sežinj. Od Podnarta bi šla za Rebrijo, kjer je zgolj pešenoškálnata zemlja, ali nad Kamnogorico na Radoljco, ali pa skoz Lancovo na Lesce. Se ve, de bi bilo tu noviga mosta čez Savo treba. Ta cesta bi bila iz doline sčer en malo ovinčna, pa bi bila večidel ravna in med hišami, približala bi se slovečima

fužinarskima tergama Kropi in Kamnogorici, in pa neizsekljivi llovci, ktera Gorensko stran z dervmi in ogljem zaklada, in ktere les - v Terst izvožen in v barke podelan - menda le po vsi h morjih plava. Tudi bi morebiti nar manj stroškov htevala in jih nar pred povernila. – Vender kakor o družih tako je tudi o ti reči: kolikor glav, toliko misel, in vsaka ima po svoje prav, in če ne družiga, saj leto: per cestah je zaslužik in še marsiktera zložnost.

Letina je bila bolji, kakor smo so je o spomladi nadjali. Ozimina nam je bila pozebla. Vse smo mogli o spomladi vnovič obsejati. Za seme in jed vse kupovati, nam je o spomladi kej terda bila, vender se je jarina dobro obnesla. Godilo se nam je kakor tistim, od kterih psalm pravi: „Jokali so, ko so semena sejali; pa z veseljem bodo prišli snopja nosit“. - Krompir je scer še gnjil; pa je bil vender bogatej kot ene leta sem. –

Ajde smo le malo dobili. Čebele so bile tako lahke, de bo komej pleme ohraniti. Otavo so nam deževja in povodnji večidel spridile. Ozimine nismo veliko sejali, nekej zavolj pomanjkanja semen, nekej za volj vedniga deževja in nekej morebiti tudi iz strahu pred prezgodno in prerokovano hudo zimo. - Kar smo pa vsejali, se lepo vrastuje. Bog z vami in z nami!

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 20. 11. 1852

1857

Vir: Deželni vladni list za krajnsko kronovino, 31. 12. 1857

1906

Veselico in gledališko predstavo prirede združeni diletanje iz Ljubnega in Mošenj v nedeljo, dne 25. novembra t. l. v gostilni g. Pezdica, Posavc pri Ljubnem. V Ljubljano jo dajmo! Veseloigra v treh dejanjih. Srečkanje, šaljiva pošta, godba, prosta zabava. Začetek oh 4. uri popoldne. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Čisti dobiček je namenjen, in sicer polovica v dobrodelni namen in polovica gasilnemu društvu v Ljubnem, zatorej vabijo uljudno k obilni udeležbi združeni diletanje.

Vir: Gorenjec, 17. 11. 1906

1908

Občinske volitve v Mošnjah. Kakor smo že poročali, so se pretekli teden vršile v občini Mošnje občinske volitve. Poskusili sta svoje moči dve stranki: župnik Trpinova stranka, ki so jo krstili za gospodarsko. Občina Mošnje ima tri podobčine, in sicer Mošnje, Leše in Ljubno. Dva podžupana je izvolila gospodarska stranka, enega nasprotna. Dalje so trije odborniki v III. razredu gospodarske stranke in štirje nasprotne. V II. razredu trije gospodarske in štirje nasprotne stranke. V I. razredu se je sklenil kompromis in so štirje odborniki gospodarske in trije nasprotne stranke. Tudi g. Ant. Pezdich iz Posavca je

prišel v odbor. Stranki imata vsaka po 12 odbornikov. Volitev je bila precej burna in živahna, nenavadno za Gorenjsko.

Gorenjec, 25. 1. 1908

Pasji kontumac je razglašen nad občinami Lesce, Begunje, Predtrg, Radovljica in nad vasmi Brezje, Globoko, Gorica, Dobropolje, Dvorska vas, Mošnje, Noše, Zgornji in Spodnji Otok, Posavec, Črnivec in Vrbnje občine Mošnje ter Smokuč občine Breznice.

Vir: Gorenjec, 22. 8. 1908

1909

Prostovoljno gasilno društvo v Ljubnem priredi v nedeljo po svečnici, to je 7. svečana 1909 v prostorih gostilne g. Ant. Pezdica na Posavcu »Predpustno veselico«.

Vir: Gorenjec, 6. 2. 1909

Prostovoljno gasilno društvo v Ljubnem priredi v nedeljo po svečnici, to je dne 7. svečana 1909 v prostorih gostilne g. Antona Pezdica na Posavcu predpustno veselico z različnim sporedom, kakor koriandoli, šaljiva pošta, licitacija i. t. d., prosta zabava in ples. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 60 vinarjev. Dame proste.

Vir: Gorenjec, 6. 2. 1909

1911

Občinske volitve v Mošnjah ... Iz Posavca so kandidirali romarskega pogoščevavca restavraterja Pezdica, ki je propal. Srečnejši je bil njegov prijatelj prijazni gostilničar Ambrožič iz Ljubnega, ki bo pa menda odstopil Pezdiču na ljubo, kakor je Finžgar na korist Gabrielčiču. ...

Domoljub, 19. 10. 1911

Anton Pezdich s Posavca obsojen. Poroča se nam iz Radovljice z dne 20. t. m.: Danes je stal pred sodiščem Pezdich s Posavca, znani general »samostojnih« kmetov, zaradi razžaljenja časti, ker je nesramno obrekoval vse časti vrednega gosp. P. Henrika iz Brezij. Mož je menda prišel vsled svojega oblastnega nastopanja do prepričanja, da mu je vse dovoljeno. Sodnik ga je pa drugače poučil in mu je za obrekovanje naložil 200 K v korist »Slov. Straži« ter plačanje tožnih stroškov. P. Henrika je zastopal dr. Pegan.

Vir: Gorenjec, 21. 10. 1911

Iz mošenjske občine. Gostilničar Pezdich na Posavcu je včasih rad vabil romarje, ki hodijo na Brezje, v svojo gostilno. Sedaj ima drugih skrbi preveč. Pred občinskimi volitvami je zbiral »samostojne« vojščake za šnops okoli sebe, zdaj pa agitira za »Slov. Dom«, katerega pišejo za samostojne kmete ljubljanski škrici, in ima še druge težave. Volitve so bile dobra šola in so ljudem oči odprle, kaj je ta samostojnost. Tu ni veljalo

načelo: »kmet za kmeta«, ampak: gostilničar za gostilničarja! Ti so se pač močno podpirali, ker je bil vsak zase premalo samostojen. Palovškemu oštirju Modru so rekli: Sam stoj! Pa ni sam stal. Lešanski Šporen je rekel župniku, da mu je tisti papir Miklavž prinesel na okno. Grom s Črničca je pokazal na volišču, da je že po Pezdličevo olikan. Gostilničar »Žabar« se je tam bahal z obljubljenimi pijačo, vsi skupaj pa, da bo naklada na pijačo takoj po volitvi »crknila«. Največjo nakladi na pijačo pa delajo ljudem gostilničarji sami, od te tudi zdaj po volitvah za vinar ne odnehajo. Kako grdo laže gostilničarska stranka, te je pokazalo precej po volitvah. V »Narod« in v »Slov. Dom« je sporočila, da je zmagala na celi črti liberalna stranka, da je županu Resmanu že »odklenkalo« in da je padel tudi župnik. Pa vse vkup ni resi Res je pa, da je Florijan Pohar hinavsko delal, ko je prej predlagal nakladi, potem pa ravno to nakladi izrabljal za agitacijo na korist gostilničarjev. Miševček noče nič o tem slišati, da bi se odpravila »krivična naklada«, še manj pa Ankerst, ki ima za ženo Pezdličevo hčer. O gostilničarjih protinakladarjih na Brezjah še ne govorimo.

Vir: Gorenjec, 28. 10. 1911

Občinska seja občine Mošnje ... Posavski samostojni kmet je v tej seji predlagal nakladi na vse pijače, izvzemši judovski špirit; posebno je priporočal nakladi na farovško vino. Med odborniki sta bila dva župnika. Ta dva sta navdušeno glaovala za ta predlog ter sta tako na laž postavila prerokbe predlagateljevih tajnikov, ki so jih bili napisali v »Slovenski Narod« in »Slovenski Dom«, to je v glasili naše samostojne gostilničarske stranke. Pa predlog je vseeno pogorel.

Vir: Gorenjec, 11. 11. 1911

Izpod Brezij. Bivši mizar, sedanji posavski hotelir Pezdlič, je ponosen na svojo generalsko čast od zadnjih občinskih volitev. Javno se sedaj ponaša, da so ga volitve stale 500 svetlih kronic. Pripravljen pa je, da ob prihodnjih volitvah žrtvuje tisočak, še ga bomo pili, »zvesti Pezdličevi pristaši«!

Podporni člani mošenjske prostovoljne požarne brambe uljudno poživljajo sedanjega načelnika zgornjega društva, da odgovori, kam je izginil trobojni trak z lepe društvene zastave. Trak je dragocen, vrednost mu je 50 kron, ne pa sedem kron, kakor predrzno trdi soproga mošenjskega nadučitelja.

Vir: Gorenjec, 9. 12. 1911

1924

Iz Posavca pri Otočah se nam poroča, da je 10. julija neki dijak z kolesom iz Dobropoljskega klanca v obupnem teku s vso silo zadel ob ograjo Peraškega zidu, padel čezenj v grapo, se močno poškodoval in umrl čez nekaj dni v bolnici.

Vir: Domoljub, 23. 7. 1924

Ok. 1930

Posavec, ok. 1930
Vir: delcampe.net

1937

Posavec, 40-13-10-3-0. Sr so du zdr fin Radovljica 9 km, žand pTt Podnart 3 km, žel Otoče 1 km, o 4 km, š žup Ljubno lkm. Nm 395 m. Rztresena vrsta malih posestev vzdolž drž. ceste j. od Ljubnega. Šibko polje na zavojih savskih teras. Gostilna. Most čez Savo na Otoče, izhodišče za Ljubno.

Vir: Krajevni leksikon Dravske banovine, 1937

Dve avtomobilski - vsekako malo popravila potrebni cesti vezeta vas Ljubno z državno cesto. Vas Ljubno je oddaljena pol ure od železniške postaje Podnart in en četrt ure od postajališča Otoče-Brezje. Za pešce-božjepotnike in izletnike pa je najbolj priporočljiva dobro izpeljana steza, katera se odcepi od državne ceste nasproti gostilne in okrevališča „Posavc“, ter privede po senčnatem gozdičku v 10 minutah popotnika v vas Ljubno. Ob tej stezi je bila napravljena močna lesena ograja. To ograjo pa so kljub trikratnemu popravilu, zlikovci gotovo viteške organizacije redno pokvarili in razdejali. Tak vandalizein ne dela nikakor časti vasi Ljubno, še manj pa njenim prebivalcem.

V kolikor smo informirani, bo ograja temeljito zopet popravljena, poleg tega pa bodo na jesen napeljali tudi električno razsvetljavo po celem gozdičku, ki bo zadovoljila tudi v najtemnejši noči vsakega potnika. Oblast pa prosimo, da naj varuje občekoristne naprave in naj zlikovce zgrabi ter jih gnusnemu dejanju primerno kaznuje.

Vir: Gorenjec, 24. 7. 1937

1954

Pozicija Posavca, 1954
Vir: DAR (Selanov reliefni zemljevid)

Dve hiši na Posavcu, 1954
Vir: Občina Radovljica

1958

AVTOBUSNI VOZNI RED
LJUBLJANA — KRANJ — BEGUNJE — JESENICE
Vozi ob delavnikih od 15. VI. 1958 dalje.

KM	D			D	
	12.30	↓	LJUBLJANA	▲	7.50
6	12.40		Šenvid		7.40
26	13.00		KRANJ		7.20
31	13.06		Naklo		7.14
34	13.10		Bistrica		7.10
36	13.14		Podbrezje		7.00
40	13.20		Posavec		7.00
49	13.37		Zapuže		6.43
50	13.40		BEGUNJE		6.40
57	13.55		Zirovnica		6.25
65	14.05		Jesenice		6.15
67	14.10	▼	JESENICE - bolnica		6.10

Vir: Glas Gorenjske, 16. 6. 1958

1962

Panorama Posavca, od. 1962

Vir: DAR

Posavčani so dobili vodo. V soboto je bila v prostorih gostišča »Posavec« slovesnost ob zaključku vodovodnih del na Posavcu.

Davna »vodovodna želja« Posavčanov je bila realizirana v dveh etapah. Voda, ki so jo napeljali iz Otoč (porabili so okoli 1500 metrov cevi), je pritekla v 28 hišah. Vsa dela pa so skupno veljala 4 milijone in 200 tisoč dinarjev. Omenimo naj, da so vaščani precej prispevali s prostovoljnimi delom, skupno so izkopali 751 metrov za položitev cevovoda

v vrednosti 247.530 dinarjev. Pri prostovoljnem delu pa sta se zlasti odlikovala Jože Zupančič in Matevž Žust, ki sta priskočila na pomoč sosedom, ki jim ni bilo moč, da bi sami naredili izkop.

Ob tej priliki smo zvedeli, da ima Vodovod Kamna gorica namen napeljati vodovod v Podnart, pri čemer bi potrebovali 5 km cevi, kar pa bi veljalo okoli 40.000 din. Prav tako razmišljajo o napeljavi vodovoda na Češnjico, Rovte in Poljšico. O tem pa bodo, kot pravijo, odločala predvsem sredstva. / St. Š.

Vir: Glas Gorenjske, 26. 9. 1962

★★★★

Posavec danes

Posavec na orto-foto posnetku, 2013

Vir: geopedija.si

Posavec na topografski karti, 2013
Vir: geopedija.si

****

Domačije na Posavcu

Kovač

Posavec št. 1 – Kowach (lastnik Skofitsch Andreas, 1827), Kovač (lastnik Podrekar Tomaž, SA 1795-1889). // [Pri Kovaču - Posavec št. 139.](#)

Včasih so imeli kovačijo.

Vir: RAGOR

⚙️⚙️⚙️⚙️

Bizjak

Posavec št. 2 – Wessiak (lastnik Pogatschnig Anton, 1827), Bizjak (lastnik Snedic Janez, SA 1795-1889). // [Pri Bizjaku - Posavec št. 127.](#)

Pri Bizjaku
Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal)

Hribar

Posavec št. 3 – ni zapisa (lastnik Novak Elizabeth, 1827), Hribar (lastnik Ješe Andrej, SA 1795-1889). // **Hiša je podrta.**

Hiša je podrta, stala je na mestu z današnjim naslovom Posavec 131.
Vir: RAGOR

Pavlin

Posavec št. 4 – ni zapisa (lastnik Kokail Elizabeth, 1827), Pavlin (lastnik Toman Matevž, SA 1795-1889). // **Pri Pavlinu - Posavec št. 124.**

Pri Pavlinu
Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal)

Šparovc

Posavec št. 5 - Sparouz (lastnik Pogatschnig Johann, 1827), Šparovc (lastnik Pogačnik Nace, SA 1795-1889). // Pri Šparovcu - Posavec št. 12. // Danes podrto.

Včasih je bila to najbogatejša hiša na vasi, imeli so konjsko postajo za pripreganje. Hiša je omenjena delu 100 najlepših kmečkih dvorcev na Slovenskem. Hišno ime se ne uporablja več, saj na njenem mestu stoji stanovanjski blok.

Vir: RAGOR

Pri Šparovcu, 1919
Vir: RAGOR (Slovenski etnografski muzej)

Pri Šparovcu
Vir: RAGOR (GM Kranj)

Anžovc

Posavec št. 6 - Anschouz (lastnik Rössman Anton, 1827), Anžovc (lastnik Zupančič Janez, SA 1795-1889). // **Pri Anžu - Posavec št. 123.**

Čuk

Posavec št. 7 - Thuk (lastnik Pogatschnig Valentin, 1827), Čuk (lastnik Pogačnik Anton, SA 1795-1889). // **Pri Čuku - Posavec št. 65.**

Zorc

Posavec št. 8 – Zorc. // **Pri Zorcu - Posavec št. 1.**

Ukvarjali so se z žganjekuho.

Vir: RAGOR

Žgajnarjova žaga

Posavec št. 9 – Žgajnarjova žaga. // **Danes podrto.**

Včasih so imeli žago, kasneje je bila v stavbi trgovina. Danes se ime ne uporablja več. Hiša je podrta, stala je na mestu z današnjim naslovom Posavec 7.

Vir: RAGOR

Pri Pezdiču / Pri Birtu

Posavec št. 10 – Pri Pezdiču / Pri Birtu (lastnik Pezdič Anton, ok. 1900). // **Danes podrto.**

Včasih je bila v stavbi gostilna, okrevališče, kasneje trgovina. Hišno ime se ne uporablja več. Stavba stoji na naslovu Posavec 8.

Vir: RAGOR

Gorenjec, 1904

Franke

Posavec št. 11 – Franke (lastnik Franke ?). // [Pri Franketu - Posavec št. 135.](#)

Hišno ime po priimku Franke.

Vir: RAGOR

Pri Franketu

Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal)

Pri Begmostru

Posavec št. 12 – Begmoster (lastnik ?). // **Pri Begmostru - Posavec št. 136.**

Prvi lastnik je bil cestar, od tod tudi hišno ime.

Vir: RAGOR

Pri Begmostru
Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal)

Kovač II.

Posavec št. 14 – Kovač (lastnik ?). // **Pri Kovaču - Posavec št. 5.**

Okrevališče Posavec

Okrevališče Posavec
Vir: arhiv Brane Kukič – Kuka

